

8 НАПРЫКАНЦЫ КІНААКТРЫСА ПА ІМЕНІ РЫГА

ЯК ЛАТВІЙСКАЯ СТАЛІЦА БЫЛА ПАВІЛЬЁНАМ «БЕЛАРУСЬФІЛЬМА»

Рыга нібы незнаёмка — прывабная і адначасова таямнічая. Нават пра ўзрост горада цяжка сказаць штосці пэўнае: тры хронікі называюць розныя даты, а археолагі ў гэтае пытанне ўносяць яшчэ больш сумятні. З другой паловы ХХ стагоддзя, калі Вялікі нямы загаварыў, у Рыгі была адмысловая місія. Фільмаў у Савецкім Саюзе тады стваралася шмат, аднак праз палітыку дзяржавы правесці здымкі за мяжой было цяжка. А Рыга, дзякуючы сваёй гісторыі, архітэктуры і атмасферы стала ідэальным месцам для паказу на экране практычна любога заходняга горада.

Калі казаць пра савецкае кіно, першым варта назваць легендарны фільм «Сямнаццаць імгненняў вясны». Таццяна Ліёзнавай. У эпізодзе, у якім прафесар Плізішнер ідзе па Блюменштрасе ў Берне на канспіратыўную кватэру, ролю Берна грае вуліца Яўніела (Новая вуліца), вядомая яшчэ з XVI стагоддзя. У гэтым жа фільме Рыга выступала і ў ролі Берліна: заапагічны музей знаходзіўся ў будынку Міністэрства фінансаў на вуліцы Містэтару, а насупраць — гасцініца «Амнунтор», у якой была прызначана сустрэча з Борманам. Калі Шпірліц ідзе па вуліцы Вально, у вітрыне цэнтральнага ўнівермага дапытлівы глядач можа убачыць латышскі надпіс — «Arabi katrai sezonai» (абутак для любога сезона).

Вялікае кінематаграфічнае мінулае мае папулярная ў турыстаў Кветкавая вуліца: яна іграе ролю італьянскага Трыеста ў фільме «На далёкіх берагах», ролю Парыжа ў карціне «Вязень замка Іф» і французскага горада Сібур у стужцы «Забойства на вуліцы Дантэ». Далей — болей: менавіта тут здымаліся эпізоды славаўтага серыяла «Прыгоды Шэрлака Холмса і доктара Ватсана». На экране Кветкавая вуліца становіцца лонданскай Бэйкер-стрэт, дзе знаходзіцца дом 221b, у якім жывуць галоўныя героі. Праўда, каб убачыць дзверы, што вядуць усярэдзіну, трэба зайсці ў невялікі дворык, які знаходзіцца якая-наасобна будынка з канспіратыўнай кватэрай з «Сямнаццаці імгненняў вясны».

Дзверы ў кватэру Холмса і Ватсана маюць у Рызе містычную славу. Сцэны ўнутры кватэры здымалі ў Ленінградзе, а дзеянне фільма адбываецца ў XIX стагоддзі, у той час як здымкі — у XX-м. Атрымліваецца, што гэтыя дзверы — прасторава-часавы партал.

Дзверы ў кватэру Холмса і Ватсана маюць у Рызе містычную славу. Сцэны ўнутры кватэры здымалі ў Ленінградзе, а дзеянне фільма адбываецца ў XIX стагоддзі, у той час як здымкі — у XX-м. Атрымліваецца, што гэтыя дзверы — прасторава-часавы партал.

у якім геранія Гурчанкі, знаходзячыся ў гасцініцы на вуліцы Цірганію (у савецкі час там знаходзілася вядомая кавярня «Сіняя птушка»), глядзіць у акно і замест Домскага сабора бачыць... будынак парламента Вялікабрытаніі.

Дзіўная гісторыя здарылася ва ўзаемаадносінах Рыгі і Міхаіла Казакова, які зняўся ў фільме «Забойства на вуліцы Дантэ». Праз шмат гадоў, калі Казакоў як рэжысёр здымаў фільм «Пакроўскія вароты», ён не ўтрымаўся і ўстаўіў у свой фільм сцэну, дзе па тэлевізары паказваюць фрагмент «Забойства на вуліцы Дантэ».

Хоць лідарам па з'яўленні ў кадры з'яўляецца вуліца Яўніела, у Старым горадзе практычна няма месца, дзе ў савецкі час не здымалі б кіно: Домскія вароты, царква Пятра, Шведскія вароты, плошчы Веціплісетас, Пілс, Ліву і, вядома, Домская плошча, розныя іншыя вулачкі. У цэлым я налічыў каля сарака фільмаў, але, хутчэй за ўсё, гэта няпоўны спіс.

З роляў Рыгі можна згадаць Стаггольм («Пасол Савецкага Саюза»), Капенгаген («Тайна Снежнай каралевы»), міфічны нямецкі горад Альтштат у фільме Рыгора Аляксандрава «Сустрэча на Эльбе» з Любоўю Арловай у ролі амерыканскай журналісткі. А фільм «Белыя званочки», зняты на Рыжскай кінастудыі па сцэнарыі Герца Франка ў 1961 годзе, у 1995-м у Клермон-Феране (Францыя) быў уключаны кінакрытыкамі ў спіс ста найлепшых кароткаметражных фільмаў усіх часоў.

У 2005 годзе англійскі рэжысёр Дэвід Мур у пошуках месца для здымак фільма «Уоліс і Эдуард» (пра гісторыю каханна старэйшага сына караля Георга V да замужняй прыгажуні Уоліс Сімпсан) выбірае Рыгу. Апошнім часам тут здымаліся расійскія фільмы і серыялы («Пол», «Чырвоная капля»), працавалі кінематаграфісты з Індыі («Агент Вінод», «Флаш і Вані»), Швецыі («Рыжскія сабакі»), Германіі («Блакіт неба»), ЗША («Дзеці Ірэны»), Карэі («Мой шлях») і з іншых краін.

Так ці інакш, Рыга — не толькі кінаактрыса на экране, але і сучасная еўрапейская сталіца, вартая вочнага знаёмства.

Сяргей ІВАНЧАНКА, рыжанін у чацвёртым пакаленні. г. Рыга.

Кветкавая вуліца, яна ж Бейкер-стрэт («Прыгоды Шэрлака Холмса і доктара Ватсана», СССР, 1979—1986 гг.)

Акно канспіратыўнай кватэры па Блюменштрасе ў Берне («17 імгненняў вясны», СССР, 1973 г.), яна ж вуліца Яўніела (Новая вуліца).

Нью-Ёрк у версіі «Беларусьфільма» («Браты Рыко», СССР, 1980 г.), або рыжская вуліца Ціргу.

Самае цікавае яшчэ наперадзе

Сёння ў Ліёне матчам зборных Уэльса і Партугаліі адкрыецца паўфінальная частка чэмпіянату Еўропы. Заўтра ў Марселі згуляюць каманды Францыі і Германіі. Мы прывядзем некалькі цікавых фактаў пра ўдзельнікаў стадыі 1/2 Еўра.

- Самы малады гулец партугальскай зборнай, паўабаронца Рэнату Санчэш, стаў аўтарам рэкорду фінальных турніраў чэмпіянатаў Еўропы. У чвэрцьфінальным матчы супраць каманды Польшчы ён зраўняў лік на 33-й хвіліне і стаў самым юным гульцом, які вызначыўся на Еўра — у 18 гадоў і 317 дзён.
- Асноўны час пяці матчаў запар з удзелам зборнай Партугаліі завяршыўся ўнічыю. У групавых турнірах сёлётыя першынства партугальцы згулялі ўнічыю з Ісландыяй (1:1), Аўстрыяй (0:0) і Венгрыяй (3:3). У 1/8 фіналу адолеў Харватыю ў дадатковы час (1:0), а ў чвэрцьфінале Польшчу — па пенальці (5:3).
- У плей-оф партугальцы ўсё ж такі двойчы выйгралі. І ў абодвух выпадках вырашалыяны галы забіў Рыкарду Куарэжма: вароты Харватыі ён паразіў на 117-й хвіліне, а з Польшчай рэалізаваў вырашалыны, пяты пенальці.
- Для Крышціяну Раналду паўфінал стане 20-м матчам у фінальных турнірах чэмпіянатаў Еўропы. Калі ён выйдзе на поле, то ў любым выпадку застанеца рэкардсменам і на выніках гэтага турніру (у актыве найбліжэйшага пераследніка немца Бастыяна Швайнштайгера 17 сустрэч). Раналду ўпэўнена лідзіруе і па колькасці праведзеных на полі хвілін (1680).

- Зборная Уэльса — адзіны паўфіналіст, які ўжо прайграваў на турніры (1:2 англічанам у 2-м туры групавога этапу), але пры гэтым і адзіная каманда сярод чатырох найлепшых, якая ні разу не згуляла ўнічыю.
- Рэкордная сухая серыя Мануэля Ноера са старту чэмпіянату Еўропы склала 437 хвілін. Прычым галкіпер зборнай Германіі па-ранейшаму не прапусціў ніводнаго гола з гульні (толькі з 11-метровай адзнакі).
- Зборная ФРГ/Германіі 9-ты раз прабілася ў чацвёрку найлепшых камандаў чэмпіянату Еўропы. Дарчы, на другім месцы зборная СССР/Расіі (6 выхадаў у паўфінал). Па 5 разоў гэта ўдавалася камандам Партугаліі і Францыі.
- Антуан Грызман, забіўшы 100-ты гол на Еўра-2016, стаў аднаасобным лідарам у Францыі.

спрэчцы бамбардзіраў (4 мячы) і паказаў другі вынік сярод французскіх гульцоў на адным турніры. Больш за яго змог забіць толькі Мішэль П्लाціні — таксама на хатнім першынстве кантынента ў 1984 годзе (9 гадоў).

- Французская зборная стала лідарам турніру па колькасці дубляў (2). Прычым бамбардзіры «троххолерныя» адзначыліся ў абодвух матчах плей-оф: у 1/8 фіналу два галы забіў Грызман, у чвэрцьфінале — Аліўе Жыроу.
- Дзякуючы буйной перамоце над Ісландыяй зборная Францыі стала найлепшай камандай на турніры па рознасці мячоў — «+7» (11 забітых і 4 прапушчаных).

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ. lobazhevich@zvziasda.by

Даты

Падзеі

Людзі

6 ЛІПЕНЯ

1851 год. На-радіўся (г. Мінск) Янка Лучына (сапр. Неслухоўскі Іван Люцыянавіч), беларускі паэт. У 1877 годзе скончыў Пецярбургскі тэхналагічны інстытут. Пісаў на беларускай, рускай і польскай мовах. Паэзія Лучыны паклала пачатак беларускай філасофскай лірыцы. Аўтар паэмы «Паляўнічыя акварэлі», брашуры «З крыва-вых дзён» (аб паўстанні 1863-1864 гг. на Міншчыне), зборніка «Паэзія». Збіраў беларускі фальклор, у творчасці выкарыстаў народную паэтыку. Значная частка лірычных твораў лічыцца страчанай.

1885 год. Лўі Пастэр паспяхова выпра-баваў вакцыну супраць шален-ства на 9-гадовым хлопчыку Жазэфу Май-стэра, якога ўкусіў хворы сабака.

1941 год. Урад Беларусі накіраваў у акупаваныя ворагам раёны 29 партызанскіх атрадаў і груп (460 чалавек); здзейснены контрудар войскаў 20-й савецкай арміі па 3-й танкавай групе нямецкіх войскаў у раёне гарадоў Лепель — Сянно.

Было сказана

Мікола АРОЧКА, пэст: Рака жыцця згубіла б воблік свой, Калі б не знала Самаачышчэння.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	— 4.47	21.42	16.55
Віцебск	— 4.28	21.39	17.11
Магілёў	— 4.37	21.32	16.55
Гомель	— 4.42	21.19	16.37
Гродна	— 5.04	21.55	16.51
Брэст	— 5.13	21.47	16.34

Месяц

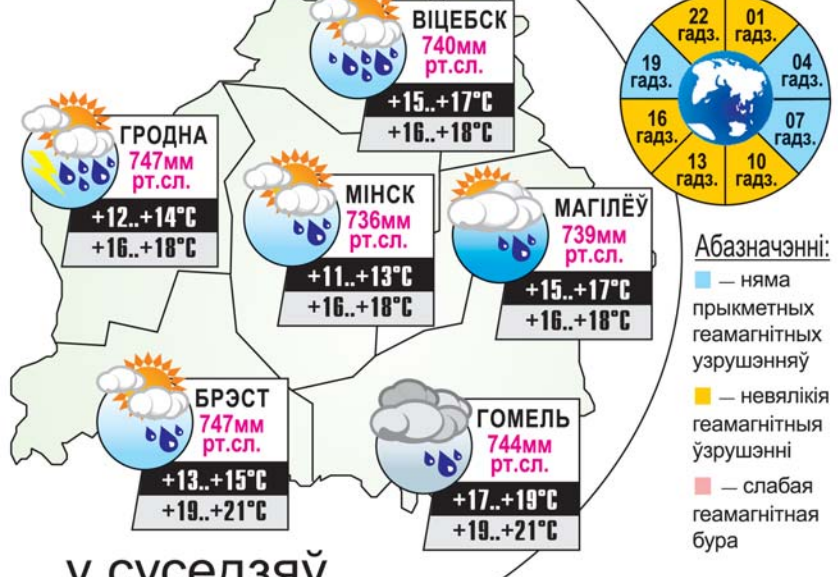
Маладзік 04.07—11.07.
Месяц у сузор'і Льва.

Імяніны

Пр. Софіі, Ульяны, Антона, Арцёма, Барыса, Генадзя, Дзяніса. К. Дамінікі, Эдварда.

ЗАЎТРА

...у суседзяў

ВАРШАВА	+18...+20°C
ВІЛЬНЮС	+17...+19°C
КІЕЎ	+20...+22°C
МАСКВА	+21...+23°C
РЫГА	+17...+19°C
С.-ПЕЦЯРБУРГ	+17...+19°C

УСМІХНЕМСЯ

Я паіла яго тры дні, а пасля прыцягнула ў ЗАГС і кажу: — Мы на пошце, распішыся, табе бан-дэроль прыйшла...

Як казаў адзін дэрматолог: «Свя-рбіць правая далонь — да грошай, ле-вая — да іх адсутнасці, абедзве — гры-бок».

Жонка — мужу: — Ну, калі ты ўжо на дачы ў прыбраль-ні дзверы паставіш? — А што там красці?!

Узяў жонку на рыбалку і ўпершыню прыехаў з рыбалкі чысты, цвярозны і з рыбай!

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадставіцкоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 ад 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРПІКОВІЧ Аляксандр Мікалаевіч

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, А. ЛЯХОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВИНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЦКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЮШК, Л. ЦИМОШЫК (намеснік галоўнага рэдактара).

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмны — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 284 44 04, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэры: 287 18 81.

http://www.zviazda.by; e-mail: info@zviazda.by, (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета апулікавана ў Рэспубліканскім унітарным прапрамысловым «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 2654.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 5 ліпеня 2016 года.

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by